

För dig med examen från gymnasieskolan (Gy11)

Uppdaterad januari 2017

För att kunna bli antagen till en högskoleutbildning måste du ha vissa förkunskaper. Detta kallas att vara behörig. Förkunskapskraven är uppdelade i grundläggande behörighet och särskild behörighet. Grundläggande behörighet krävs för all högskoleutbildning på grundnivå och kraven är desamma för alla utbildningar. Den särskilda behörigheten varierar beroende på vilken utbildning du söker till.

Grundläggande behörighet

För att få grundläggande behörighet måste du ha:

- examen från ett högskoleförberedande program, eller
- yrkesexamen med godkänt betyg (lägst E) i Svenska 2 och 3 alternativt Svenska som andraspråk 2 och 3 och i Engelska 6. Du kan komplettera med svenska och engelska i efterhand.

Särskild behörighet – områdesbehörigheter

Kraven för särskild behörighet anges i områdesbehörigheter. Vilka särskilda behörighetskrav som gäller för respektive utbildning hittar du på universitetens och högskolornas webbplatser. Lägsta betygskrav är godkänt (E) om det inte står något annat.

Ditt meritvärde

Om du är behörig kommer dina betyg att värderas och ett meritvärde att räknas fram. Ditt meritvärde utgörs av jämförelsetalet (se *Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde*) tillsammans med eventuella meritpoäng.

- Betyg i samtliga kurser som ingår i din examen och betyg som du kompletterat för grundläggande och särskild behörighet räknas med. Betyget i gymnasiearbetet räknas inte.
- Betyg i utökade kurser som krävs för behörighet räknas med i jämförelsetalet.
- Meritpoäng för meritkurser i moderna språk, engelska och matematik läggs till (läs mer om meritpoäng i nästa avsnitt).
- *Utökade* kurser kan också ge meritpoäng och betyget räknas då med i jämförelsetalet. Om du *kompletterat* med meritkurser i efterhand gäller samma regler. Om du har betyg i flera kurser som kan ge meritpoäng räknas de kurser som ger bästa meritvärde.
- Du kan ersätta betyg i en kurs som ingår i din examen, om du har kompletterat med ett högre betyg i samma kurs.

Om du söker till flera utbildningar med olika behörighetskrav kan ditt meritvärde bli olika för de olika utbildningarna.

Meritpoäng

Till de flesta utbildningar du söker kan du få meritpoäng för kurser i *moderna språk*, *engelska* och *matematik* om du har ett *godkänt betyg (lägst E)*. Kurser som krävs för behörighet eller underliggande kurser ger *inte* meritpoäng. Basårsstudier och studier på folkhögskola kan ge behörighet, men inte meritpoäng. Du kan maximalt få 2,5 meritpoäng.

Meritpoäng för moderna språk – max 1,5 meritpoäng

- Moderna språk 3 ger 0,5 meritpoäng.
- Moderna språk 4 ger 1,0 meritpoäng.
- Moderna språk 5 ger 0,5 meritpoäng.

Om du har betyg i Moderna språk 4 men saknar betyg i Moderna språk 5 kan du få 0,5 meritpoäng för ett annat modernt språk (lägst nivå 2). Detta är alltså ett annat sätt att få 1,5 meritpoäng utan att läsa Moderna språk 5.

Om det inte finns något krav på särskild behörighet får du 1,5 meritpoäng om du har Moderna språk 3 och 4.

Krävs Moderna språk 3 för särskild behörighet kan du få 1,5 meritpoäng genom moderna språk 4 och 5.

Med moderna språk menas inte svenska, engelska eller modersmål.

Till höstterminen 2014 kommer Svenskt teckenspråk för hörrande ge meritpoäng på samma nivåer som för ett modernt språk.

Meritpoäng för engelska – max 1,0 meritpoäng

- Engelska 7 ger 1,0 meritpoäng.

Meritpoäng för matematik – max 1,5 meritpoäng

- Matematik 2, 3 och 4 ger 0,5 meritpoäng vardera.
- Matematik 5 ger 1,0 meritpoäng.
- Kurser i matematik specialisering ger 0,5 meritpoäng. Du kan få meritpoäng för flera kurser i matematik specialisering.

Om Matematik 4 krävs för särskild behörighet kan du få 1,5 meritpoäng om du har betyg i Matematik 5 + 1 kurs i Matematik specialisering eller om du har tre kurser i Matematik specialisering.

Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde

1. Först får dina betyg ett siffervärde, där A=20,0 B=17,5 C=15,0 D=12,5 E = 10,0 F=0.
2. Siffervärdet för varje betyg multipliceras sedan med kursens omfattning i poäng. Exempelvis betyg B i en kurs som omfattar 100 poäng ger $17,5 \times 100 = 1750$. På det här sättet räknas betygsvärdet fram för varje kurs. *Gymnasiearbetet räknas inte med.*

3. Alla betygsvärden läggs ihop. Summan av samtliga betygsvärden blir ett tal i storleksordningen 24 000 till 48 000.
4. Det sammanlagda betygsvärdet delas med den totala poängsumman för de betygsatta kurserna som ingår i din examen. Betyg i utökade kurser räknas med om kursen krävs för behörighet eller kan ge meritpoäng. Det tal du då får fram, det s.k. jämförelsetalet, är maximalt 20,00. Det avrundas till två decimaler.
5. För att få fram jämförelsetalet ska du också räkna med kompletteringar som krävs för behörighet och de kompletteringar du gjort för att höja ditt jämförelsetal, gäller enbart utbyte.
6. Betyg i utökade kurser eller kompletteringar som ger dig meritpoäng ska också räknas med i jämförelsetalet.
7. Till jämförelsetalet läggs sedan eventuella meritpoäng. Jämförelsetal plus meritpoäng ger ditt meritvärde. Ditt meritvärde kan maximalt bli 22,5.

Betygsurval

Om det finns fler sökande än platser till en utbildning, görs ett urval bland alla behöriga sökande. Vid lika meriter får ett urval göras genom prov, intervjuer eller genom lottning. Högskolan beslutar om urval vid lika meriter och det är vanligt att man använder högskoleprovet.

Det finns *betygsurval* och *provurval*. Även alternativt urval kan förekomma där andra meriter än betyg och högskoleprov vägs in.

Betygsurvalet består av två grupper: betygsgruppen, som delas i BI och BII, samt folkhögskolegruppen, BF. Du med gymnasieexamen som ingår i BI kommer också att ingå i den nya betygsgruppen Blex.

Betygsgruppen

BI Gymnasiebetyg, utan kompletteringar.

BII Gymnasiebetyg, med kompletteringar.

Folkhögskolegruppen

BF Sökande med studieomdöme från folkhögskolan.

Platserna i betygsurvalet fördelas i tre steg:

1. Först fördelas platserna i förhållande till antalet behöriga sökande i betygsgruppen och i folkhögskolegruppen.
2. Sedan platserna har fördelats i respektive grupp fördelas platserna i betygsgruppen i förhållande till antalet behöriga sökande i BI och BII.
3. I nästa steg minskas platserna med en tredjedel i BII som senare förs över till BI.

Du som har höjt ditt meritvärde med ett nytt betyg i en kurs, eller med en kurs som kan ge meritpoäng, konkurrerar både i BI och BII (i grupp BI med ditt ursprungliga meritvärde och i grupp BII med ditt nya högre meritvärde). Du som har kompletterat för att få särskild behörighet, konkurrerar bara i BII till aktuell utbildning. Du som har yrkesexamen som kompletterat för grundläggande behörighet ingår i BI.

Högskoleprovsurval – en andra chans

Om du har gjort högskoleprovet placeras du i ytterligare en urvalsgrupp, när du söker en utbildning som du är behörig till. Normalt fördelas minst en tredjedel av platserna på grundval av betyg och minst en tredjedel av platserna på grundval av högskoleprovresultat. Läs mer om och anmäl dig till högskoleprovet via studera.nu.

FAKTA

Högskoleförberedande examen

Examen från ett högskoleförberedande program omfattar 2 500 gymnasiepoäng där minst 2 250 gymnasiepoäng ska ha lägst betyget godkänt (E).

I de godkända betygen måste det ingå kurser i svenska eller svenska som andraspråk på sammanlagt 300 gymnasiepoäng (Svenska 1–3, alternativt Svenska som andraspråk 1–3), engelska på sammanlagt 200 gymnasiepoäng (Engelska 5 och 6) samt matematik på sammanlagt 100 gymnasiepoäng (matematik 1b eller 1c). I examen ingår också godkänt betyg i gymnasiearbetet.

En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program ger grundläggande behörighet.

Yrkesexamen

För att en yrkesexamen ska ge grundläggande behörighet måste Engelska 6, Svenska 2 och 3 ingå i examen eller kompletteras i efterhand. Sökande som kompletterat för grundläggande behörighet ingår i BI.

